

Vorbij de ophefgrens

Freek Jansen © Freek van den Bergh / ANP

Johan Dessing, nog maar net geïnstalleerd als raadslid voor FvD in Amsterdam, neemt bij zijn eerste raadsdebat het woord. 'Laat ik beginnen met te zeggen: ik kom in vrede', zegt hij. 'Forum voor Democratie is er voor alle Amsterdammers en wil in de raad de hand reiken aan alle partijen.'

Dat FvD er voor alle Amsterdammers zou zijn leidt tot beroering in de raad. In februari publiceerden *de Volkskrant* en de *NRC* onthullingen over de banden van verschillende kandidaten op lokale kieslijsten met extreem-rechtse organisaties als Erkenbrand, Voorpost en de neonazistische nvu.

'U staat niet voor alle Amsterdammers als u niet eens afstand wil nemen van de nummer zeven op de lijst, die staat voor een blanke etnostaat, die zegt "er is geen plek voor joden"', interrumpeert Sheher Khan van Denk, na afloop van Dessings bijdrage. De nummer zeven van de Amsterdamse FvD-lijst, Reginald Eeckhout, zou medeoprichter zijn van het extreem-rechtse 'studiegenootschap' Erkenbrand.

Dessing aarzelt en zegt dan: 'Ik sta nergens dichtbij, dus ik hoef nergens afstand van te nemen.' Als hem na het debat wordt gevraagd waarom het zo ingewikkeld is zich te distantiëren van extreem-rechts, denkt Dessing na. 'Als ik er afstand van zou nemen, zou ik suggereren dat er iets is om afstand van te nemen.' Het is het verweer dat steeds klinkt in het universum van FvD, wanneer ze worden aangesproken op partijgenoten met een verleden bij extreem-rechtse groeperingen.

De partij neemt niet inhoudelijk ergens afstand van, dat doet ze nooit. Steeds verwerpt ze de rel, maar van extreem-rechtse denkbeelden distantieert ze zich niet. Na de onthullingen in dagbladen, begin dit jaar, dat het op lokale kieslijsten wemelt van de extreem-rechtse partijgenoten, neemt fractievoorzitter Lidewij de Vos een minutenlang filmpje op waarin ze het slechts heeft over 'de staat van het publieke debat', 'simplificatie' en 'toenemende polarisatie' die het gesprek 'verhardt'. De Vos: 'Ook hier in de Tweede Kamer vonden journalisten onze kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen interessanter dan inhoudelijke verslaglegging van de toestand van ons land.'

De keuze om niet inhoudelijk te reageren, maar vooral de ophef te beklagen, past in een patroon dat teruggaat tot de oprichting van de partij, dit najaar tien jaar geleden. De permanente ophef over racistische appjes, vrouwonvriendelijke uitspraken, complottheorieën en sympathie voor autocratisch Rusland is nooit stilgevallen. Maar wie alle relletjes bestudeert ziet dat er wel degelijk iets is veranderd.

Inmiddels spreken vertegenwoordigers van de partij openlijk over denkbeelden die ze nog niet zo lang geleden verwierpen. De maatschappelijke verontwaardiging daarover blijft steeds vaker uit, met een stille normalisatie als gevolg. Het sluit feilloos aan bij de strategie van de Nouvelle Droite uit Frankrijk.

Hoogleraar digitale media, cultuur en politiek Ico Maly schrijft al ruim tien jaar over die Franse uiterst rechtse stroming. Aangekomen op zijn kantoor op de universiteitscampus in Tilburg blijkt hij op exact dezelfde gang te zitten waar Thierry Baudet kort na zijn promotie werkte. 'Over omvolking gesproken!' grapt Maly.

Binnen vertelt hij hoe er eind jaren zestig, kort na de Parijse studentenprotesten, een conservatieve contrarevolutie op gang kwam. Schrijvers als Alain de Benoist en Dominique Venner beklagden zich over de door hen veronderstelde neergang van het oude Europa en liepen te hoop tegen verlichtingsideeën over gelijkheid. Ook stofften ze aloud reactionair denken af over de etniciteit van 'volkeren' in Frankrijk en Europa en staken dat gedachtegoed in een nieuw identitair jasje.

'Hun grote vernieuwing in de jaren zeventig en tachtig is de vermenging van het oude denken over bloed-en-bodem en een opvallende omarming van diversiteit als essentie van de mensheid.' Maar de etnisch-culturele verscheidenheid kan volgens de Nouvelle Droite alleen behouden blijven 'als iedereen het eigen volk bewaart'. Die 'dubbele beweging' van

het omarmen van zowel raciaal denken als hun vertaling van diversiteitsdenken gaf de beweging ook de speelruimte om zich waar nodig te distantiëren van fascisme en nazisme’, zegt Maly. ‘En tegelijkertijd een nieuw racisme te injecteren in de samenleving.’

Inmiddels zijn de boeken van De Benoist en andere denkers van de Nouvelle Droite wereldwijd vaste kost op de uiterst rechtse flank. Ze worden gretig vertaald en aangeprezen in Europa, onder meer door Martin Sellner, de invloedrijke voorman van de Oostenrijkse identitaire beweging. Begin deze eeuw waaiden de ideeën ook over naar Amerika. ‘We zagen dat mensen zoals Guillaume Faye werden uitgenodigd door allerhande door en door racistische organisaties’, zegt Maly. Faye is een oude strijdmakker van De Benoist en schrijver van talloze extreem-rechtse boeken. Een daarvan wordt vertaald en uitgebracht onder de kop *Why We Fight* en is doordrenkt van raciaal denken.

‘Je krijgt eigenlijk een soort mondiale infrastructuur die kennis gaat verspreiden’, zegt Maly. Sommige van die boeken zijn in twaalf, dertien talen uitgegeven. Uitgeverij Arktos, een van de grootste uitgeverijen in die scene, hanteert als slogan: ‘*Making anti-globalism global*’. Zo ontstaat één netwerk en de Nouvelle Droite is het fundament van al die bewegingen, zegt Maly. Dat wil niet zeggen dat iedereen in dat internationale netwerk hetzelfde denkt. De Benoist zei bijvoorbeeld tegen de Amerikaanse racist Jared Taylor dat ze het belang van ‘rassen’ anders wegen. ‘Ik ben me bewust van het belang van ras’, zei hij, ‘maar ik hecht er niet zo overdreven veel waarde aan als jij. Voor mij is het een factor, maar een van meerdere.’

‘Dat is een klassiek Evola-standpunt’, zegt Maly, refererend aan de Italiaanse antiverlichtingsdenker en fascist Julius Evola (1898-1974), die op dit moment hernieuwde belangstelling geniet in radicaal-rechtse kringen. Voor de Nouvelle Droite was hij al een van de belangrijkste denkers. Evola schreef boeken als *De opstand tegen de moderne wereld* waarin hij zijn verlangen uitsprak om de ‘natuurlijke orde te herstellen’. In zijn benadering van ‘ras’ speelt zowel biologie als cultuur een rol.

Het gedachtegoed vormt ook de inspiratiebron voor geweld. Maly pakt het manifest van terrorist Brenton Tarrant erbij, die in 2019 een aanslag pleegde op een moskee in Christchurch, Nieuw-Zeeland. ‘De regenboog is alleen mooi door zijn variëteit aan kleuren. Vermeng ze en je vernietigt ze allemaal’, leest Maly voor. ‘Het is alsof je de Nouvelle Droite hoort praten.’

Toch is de Nouvelle Droite niet geboren uit fantasieën over geweld, maar juist vanuit ‘het inzicht dat men om politieke macht te winnen eerst een culturele strijd moet winnen’, aldus Maly. Na de Tweede Wereldoorlog en de herinnering aan de holocaust wisten de ‘revolutionair conservatieve stromingen’ dat zij ‘buitenspel’ stonden. Het beseft groeit dat het eerste wat moet gebeuren een culturele verandering is. ‘De politiek kan pas veranderen wanneer de waarden en normen van de mensen verschuiven.’

Kijk om je heen, zegt Ico Maly, en zie hoe precies dat nu gebeurt. Er zijn wetenschappelijke journals, congressen, magazines en boeken ontstaan. Ze kweekten, in tegenstelling tot skinheads of neonazi’s, een intellectueel imago, zegt Maly. ‘Lekker controversieel zijn, maar niet té controversieel.’ Met name de altright en de identitairen in Europa zijn ‘boven hun niveau gaan spelen door het internet te gebruiken in hun culturele strijd’. Dit is wat ze binnen radicaal-rechts – ook binnen FvD – ‘metapolitiek’ noemen. Ook die term is decennia geleden afgestoft door Alain de Benoist, en prijkt op de cover van het laatste nummer van *De Dissident*, het clubblad van de jongerentak van FvD.

Het gaat erom dat je ‘erin slaagt de zeitgeist van een bepaald tijdperk te beïnvloeden’, zei De Benoist daar in 2024 over tegen het Franse radicale blad *Éléments*: ‘De Franse Revolutie zou niet het karakter hebben gehad dat ze had, als de weg er niet voor was vrijgemaakt door de filosofen van de Verlichting en je kunt geen Lenin hebben zonder een Marx te hebben gehad.’ De grenzen van het debat verschuiven is het doel, om later een politieke revolutie te ontketenen.

Het geloof in een ideeënstrijd als vehikel voor politieke verandering kent in Nederland al een tijdje een prominente

aanhanger in de oprichter en voorzitter van FvD, Thierry Baudet. ‘Ideeën regeren de wereld’, hield Baudet zijn gehoor voor tijdens het najaarscongres van FvD in 2017. ‘Ze komen tot ons als rivieren, vanaf ijle toppen, vanaf gebergtes waar denkers zich ophouden en dingen ingefluisterd krijgen van de goden.’ Vandaar ‘stromen ze naar beneden, zwellen aan, doorkruisen de gebieden waar we wonen en bevruchten of vergiftigen het land.’

En Nederland is voor zo’n cultuurstrijd geen onprettig land, constateert Dries van Langenhove, een Vlaamse geestverwant van FvD eind 2021 in een interview in *De Dissident*. Het debat in Nederland is volgens hem ‘vaak veel interessanter’ dan in België, ‘omdat jullie een relatief breed scala aan rechtse intellectuelen hebben’. Ook ziet hij dat ‘alternatieve rechtse media’ online veel meer aanwezig zijn. ‘Metapolitiek gaat het dus best wel goed met Nederland’, concludeert hij. En dus gaat het ook goed ‘met de metapolitieke strijd voor ons volk’.

De tactiek van klagen over de ophef, zonder op de inhoud van de beschuldiging in te gaan, is bij FvD een vaste troef. Essentieel voor het slagen van de metapolitieke strijd is dat de ideeën acceptabel worden gemaakt en dus niet té openlijk en radicaal moeten worden geuit. Binnen de Nouvelle Droite is daar ook wel over getwist, zegt Maly. Alain de Benoist ‘probeerde zoveel mogelijk in te spelen op wat normaal was om zo een agenda het debat binnen te brengen’.

En precies dat lijkt een twist die ook in Baudet zelf heeft gespeeld. In zijn poging om steeds radicalere ideeën te verzoenen met de normaliteit – of dat wat normaal gevonden wordt – schoot hij soms heen en weer tussen fier zijn ideeën uitdragen, of juist fel ten strijde trekken als hij werd beschuldigd van racisme.

Zo was hij in maart 2020 woest op het tv-programma *Buitenhof*. De presentatrice zei in een vraagggesprek met hem dat hij in de Tweede Kamer zou hebben gezegd dat de EU ‘een vooropgezet plan’ zou hebben ‘om het blanke Europese ras te vervangen door Afrikaanse migranten’. Baudet eiste rectificatie, want hij had dat niet letterlijk gezegd. Hij sprak over ‘het opzetten van veerdiensten om immigranten vanuit Afrika over te zetten naar Europa’ met als doel ‘de nationale identiteit te verzwakken’. Het liep uit op een rechtszaak, die Baudet verloor.

De rechter vond de ‘parafrasering’ van Baudets woorden weliswaar ‘gebrekkig’, mede omdat Baudet woorden als ‘blank, ras en vervanging’ niet had genoemd. Maar verzachtend was de omstandigheid dat Baudet een paar jaar eerder, vóór zijn politieke carrière, in radio-interviews had gezegd dat Europa ‘dominant blank’ moest blijven en dat hij niet wilde dat Europa ‘afrikaniseert’. De rechter merkte op dat Baudet daar op zitting niet inhoudelijk op in ging en enkel verwees naar ‘de ouderdom’ van de berichten. Ook toen liet hij onweersproken dat hij onverminderd achter die uitspraken stond.

Het enige verschil tussen toen en nu is dat hij en zijn partijgenoten weliswaar nog altijd klagen over berichtgeving, maar dat woorden als ‘vervanging’, ‘blank’ en ‘genetica’ nu wel in de Kamer worden gezegd. Die hoef je niet langer te parafseren.

Die tactiek van de *non-denial denial*, van klagen over de ophef, zonder op de inhoud van de beschuldiging in te gaan, is een vaste troef.

Toen *De Correspondent* in 2017 onthulde dat Baudet een vijf uur durend gesprek had met Jared Taylor, oprichter van het extreem-rechtse *American Renaissance*, dezelfde man die graag schermt met denkers van de Nouvelle Droite, zei hij het belangrijk te vinden om ‘ons te informeren en allerlei visies tot ons te nemen. Van links tot rechts, van mainstream tot minder mainstream.’ Het leidde tot juichende reacties bij leden van Erkenbrand, die in een interview op de extreem-rechtse website *Counter-Currents* zeiden: ‘Zijn reactie was opmerkelijk in die zin dat hij geen afstand nam van Taylor.’ Daarmee deed Baudet volgens hen, net als Trump in die tijd, ‘wat onze beweging al jaren suggereert aan degenen die beschuldigd worden van foute denkbepelden of de associatie met de verkeerde mensen: verontschuldigd je nooit.’

Iets later, begin 2018, kwam Yernaz Ramautarsing, een lokale kandidaat op de lijst voor Amsterdam, in opspraak wegens

uitspraken over het verband tussen IQ en nationaliteit. De media hadden ‘een obsessie’ met racisme, zei Baudet. Maar opnieuw wilde hij niet op de zaak ingaan. Wat hij van dat verband tussen landen en IQ-gemiddeldes vond? En wat het belang daarvan is? ‘Dat laat ik aan wetenschappers.’

Lidewij de Vos, Den Haag, 12 november 2025 © Freek van den Bergh / ANP

Toch werd er in de beginjaren wel degelijk soms ingegrepen, vertellen betrokkenen. ‘We werken niet samen en zijn dat ook absoluut niet van plan’, zei toenmalig partijvoorzitter Henk Otten in de zomer van 2017 toen twee leden van de extreemrechtse nvu de partij werden uitgezet.

‘Henk bewaarde die grenzen echt heel streng’, zegt Yernaz Ramautarsing, die ook even actief was in de jongerentak, aan de telefoon. Bij de rel over het IQ wilde Ramautarsing graag zijn uitspraken verder toelichten in het televisieprogramma van Humberto Tan. ‘Na discussie in de partij mocht dat uiteindelijk niet.’ De appgroepen van de jongerenpartij, waar later reuring over ontstond, werden toen nog actief gescreend ‘op foute berichten’, vertelt hij.

Zonder die interventies nam de partij een radicale afslag. ‘Het was als een soort champagnefles waar de kruk afvloog’, bevestigt Otten, ‘en ik was de kurk!’ Otten vertrok in 2019 uit de partij en is sindsdien met Baudet gebrouilleerd.

De huidige partijsecretaris, destijds fractiemedewerker, Freek Jansen speelde daarbij een sleutelrol. Jansen en Baudet hadden volgens hem een voorkeur voor ‘mythische elementen’ in speeches, die Otten er dan weer probeerde uit te halen. ‘Samen schreven zij de befaamde uil van Minerva-speech.’ En het was Jansen die het etentje regelde met Jared Taylor, iets wat door meerdere mensen die toen in de partij rondliepen wordt beaamd. Otten wilde dat Baudet na dat etentje afscheid nam van Jansen, maar Baudet weigerde. Wybren van Haga, het oud-Kamerlid van de vvd dat in 2020 overstapte naar Forum om de partij kort na de verkiezingen van 2021 te verlaten, zag hetzelfde. ‘We hadden afspraken gemaakt’, vertelt hij. ‘We zouden de oude vvd onder Bolkestein doen herleven en niet steeds die controversie opzoeken over antisemitisme et cetera.’ De partij focuste zich op corona en ‘het inperken van vrijheden’. Een campagne waar hij nog steeds ‘voor de volle honderd procent’ achter staat. Het leverde, met veel voorkeurstemmen voor Van Haga, acht zetels op.

Maar daarna ging het volgens Van Haga mis. ‘Op de verkiezingsavond hield Baudet opeens een speech en zei hij dat een eerder geroyeerde jongen gewoon weer een plek kreeg binnen de partij als medewerker.’ Van Haga was onaangenaam getroffen. Hijzelf had voor de partij eerder nog onderzoek gedaan naar publicaties over racistische appjes. En na een korte periode werd de sanctie opeens ongedaan gemaakt. Een gesprek op die avond had geen zin meer, zegt Van Haga. ‘Er was zoveel gedronken.’ Niet veel later telde hij zijn knopen.

Ook Van Haga wijst op de invloed van Freek Jansen. In het najaar van 2020, toen de partij in een crisis verkeerde over het naar buiten komen van antisemitische appjes binnen de jongerentak, had ‘de zaak gewoon opgelost kunnen worden’. Jansen, die destijds voorzitter was van de JFVD, de FvD-jongeren, zou van de lijst gaan, vertelt Van Haga. ‘Ik liep met hem mee naar de patatbalie – de ruimte direct naast de plenaire zaal in de Tweede Kamer – om de pers bij te praten, maar toen kreeg hij een berichtje. Ik geloof van Thierry.’ Hij mocht op de lijst blijven.

Later dankte Jansen zijn ‘goede vriend’ Baudet voor zijn loyaliteit. In zijn afscheidsbrief aan de Tweede Kamer uit begin 2024 schrijft hij trots te zijn dat de ‘ideologisch zuivere lijn’ is behouden binnen de partij, ‘mede door mijn inspanningen’. En dat zo ‘de grote trek naar het midden, zo eigen aan het parlementarisme, de vuige wedijver om de gunst van het journaal en andere agenten van de hegemoon’ is voorkomen. Hij zou trouw blijven aan de ‘existentiële strijd om ons voortbestaan te midden van het springtij der wereldvolkeren’.

Overigens valt zelfs Jansen in die tijd kortstondig terug op de strategie van ‘non-denial denial’. Rond de antisemitische appjes bij de jongerenbeweging zegt hij dat zulke dingen ook in ‘buurtapps’ en binnen sportclubs weleens worden gezegd, maar dat je ze er niet op mag afrekenen. ‘Het is niet wat in ons partijprogramma staat’, zegt hij tegen PowNed, ‘niet wat in onze speeches wordt gezegd door Thierry of iemand anders. Het is niet waar wij moties over indienen of stemmen, dit is een beetje kroegpraat.’

Maar wie doet wat Jansen voorstelt – het partijprogramma en de speeches lezen – ziet hoe raciale opvattingen sindsdien

zijn verankerd in de partij. Zo wilde de partij in 2021 nog een ‘Wet bescherming Nederlandse Waarden’ invoeren waarbij alle instanties van het land kernwaarden dienden te onderschrijven. Onderdeel daarvan was dat mensen ongeacht geslacht, ras of seksuele gerichtheid ‘fundamenteel gelijkwaardig zijn’. Sinds 2023 is dat plan uit het verkiezingsprogramma verdwenen.

Een term als ‘remigratie’ kwam in 2021 al voor in het verkiezingsprogramma, vergezeld met de voorwaardelijke bijzin ‘waar integratie niet lukt’. Sinds vorig jaar is die bijzin verdwenen. In plaats daarvan is remigratie nu noodzakelijk ‘zodat ons volk ook in de komende tientallen, honderden jaren als zodanig kan blijven bestaan’. Immigratie, zo stellen Thierry Baudet en Freek Jansen in een nadere toelichting op het partijprogramma, ‘bedreigt het voortbestaan van ons volk als zodanig. Onze identiteit staat op het spel.’

‘De omvolking is geen theorie’, zegt Baudet, ‘maar gewoon een naam voor een gebeurtenis.’ We ‘afrikaniseren’

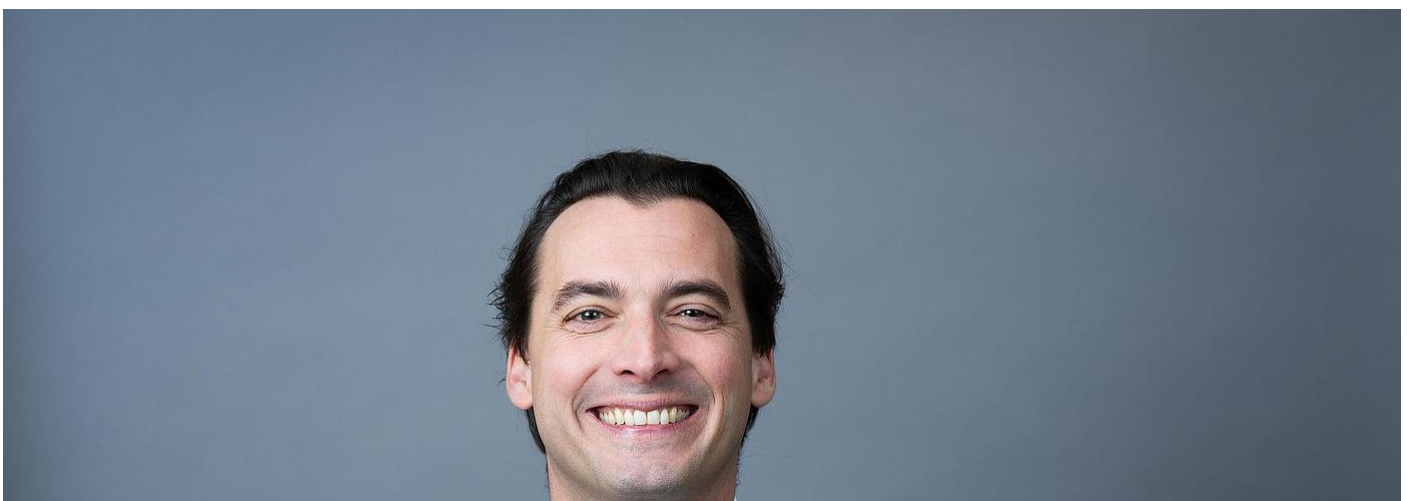
Ook in redevoeringen klinkt die taal. ‘De omvolking is geen theorie’, zegt Baudet in de Tweede Kamer, ‘maar gewoon een naam voor een gebeurtenis, zoals Grote Depressie of Grote Oorlog’. We ‘afrikaniseren’, zegt hij. En het liberale idee dat niet de afkomst van mensen moet tellen, maar dat zij een gezamenlijke toekomst voor zich zien, betwijfelt hij.

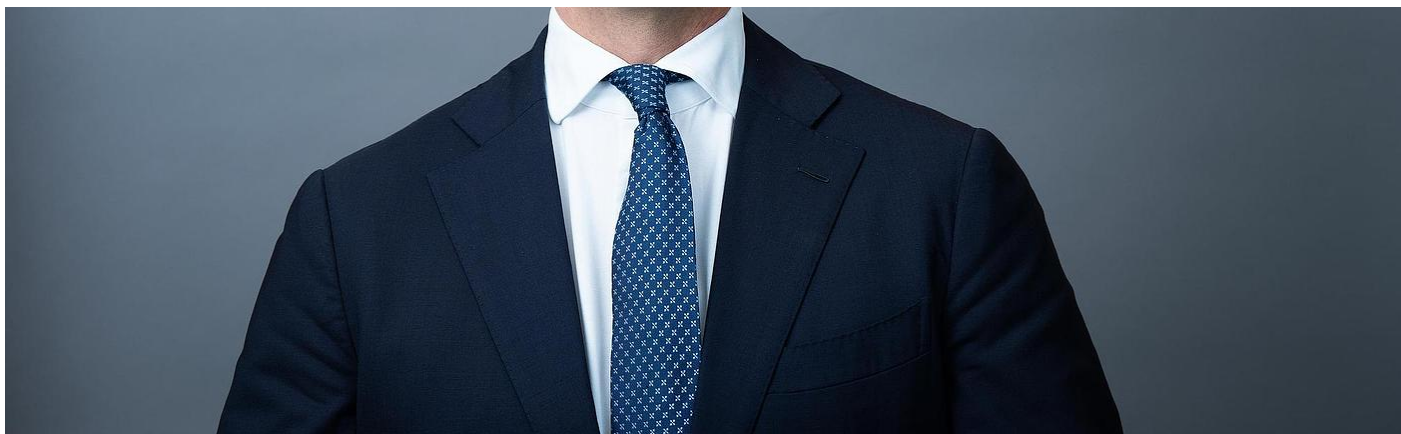
‘Misschien gedraagt de mensensoort zich wel anders.’ Volgens hem is het tijd om de feiten onder ogen te zien en moet er gezocht worden naar ‘een oplossing waarmee we weer uit elkaar gaan als volkeren die eigenlijk ten onrechte bij elkaar zijn gevoegd’.

Maar is Baudet niet zelf een nakomeling van migranten, vraagt D66-leider Rob Jetten hem bij de Algemene Beschouwingen in 2024. Baudet veert op en holt van achteruit de zaal naar voren, richting de interruptiemicrofoon, terwijl hij ‘Persoonlijk feit! Persoonlijk feit!’ roept. Dat is de procedurele term die parlementariërs kunnen inroepen om op beledigingen en persoonlijke opmerkingen te reageren. ‘Het is niet waar!’ zegt Baudet. ‘Ik ben voor meer dan 98 procent blank.’ Hij zegt het ‘genetisch’ te hebben laten checken.

Het wemelt dan inmiddels van de ideeën over erfelijkheid en ras in de partij. Baudet spreekt in debatten over Indonesië en dat de bevolking daar ‘niet de zegeningen van het Europese bestaan overgeërfd heeft gekregen’. Hen koloniseren was volgens Baudet een poging ‘om hen deelgenoot te maken van de superioriteit, de generositeit, ik durf te zeggen de menselijkheid van het Avondland’.

Twee jaar geleden won een FvD-medewerker uit Haarlem de jaarlijkse essaywedstrijd van het ideologische instituut van de partij met een stuk waarin hij beschreef hoe hij zijn depressies en psychologische problemen wist te overwinnen door ‘succesvoller’ te worden. ‘In alle nederigheid ben ik begonnen met bouwen op de fundamenten van mijn voorouders.’ Het relaas gaat over ‘nageslacht’, de rol van vrouwen daarin en ‘de vaste overtuiging dat ze daarmee niet alleen hun genen doorgeven, maar ook de beschaving voortzetten’. Het thema van de essaywedstrijd luidde dat jaar: hoe te ontsnappen aan de omvolking.

Thierry Baudet, Den Haag, 12 november 2025 © Freek van den Bergh / ANP

Baudet belandde met zijn keuze voor de lijn-Jansen in een isolement. Na de ophef over de uil van Minerva-speech en het antisemitisme bij de jongerentak volgden er complotten over de maanlanding, 9/11 en de openlijke steun voor het Rusland van Poetin. Vergeet ook niet de opmerkingen over reptielen bij het World Economic Forum, vergelijkingen tussen ongevaccineerden en joden in de Tweede Wereldoorlog, vermeend satanisch ritueel misbruik en flirts met een bestorming van het parlement.

Dat er begin dit jaar extreem-rechtse kandidaten op kieslijsten verschijnen is geen ongeluk, maar de logische uitkomst van een lijn die al jaren geleden door de partij is ingezet. Clubs als Voorpost, Erkenbrand en de nvu zijn niet langer randverschijnselen meer, maar ontegenzeggelijk onderdeel van dezelfde denkwereld. Wie de 'canon' met boeken van Erkenbrand erbij pakt, stuit op dezelfde lectuurtips die binnen FvD al jaren rondgaan – van Evola tot de Nouvelle Droite.

Maar waar velen een definitief isolement vermoedden, bleken al die incidenten de noodzakelijke ruis die geleidelijk de 'ophefgrens' deed verschuiven. Tot op het moment dat haast niemand meer wist wat er ook alweer precies aan Baudet en aan Forum kleefde.

‘Wat zei je nou ook alweer over een dubbelloops jachtgeweer?’ vraagt Wilfred Genee aan Baudet in het voorjaar van 2025 in de podcast *Zolang het leuk is*. Genee, die als journalist goed geïnformeerd is, moet het volgens het format van het programma zonder voorbereiding doen, hij moet diep graven om te bedenken wáár alle relletjes ook alweer over gingen. ‘Ik kan ze niet eens meer allemaal voor de geest halen.’ Genee besluit het maar ter plekke te googelen. Van een geweer bleek geen sprake.

Toch baalt Baudet. Sinds de coronatijd verdwijnt hij stilzwijgend uit de belangrijkste talkshows op televisie, al blijft hij in verkiezingstijd welkom voor kortere gesprekken bij de nos. Jarenlang uit hij daarover zijn frustraties op X. ‘Ook deze zondag was FvD weer niet uitgenodigd bij *Buitenhof*’, klaagt hij in juni 2024. En één dag later: ‘Waarom wordt FvD nooit uitgenodigd, *Op1*?’

Dat verandert in het najaar van 2025. In de hoop de ‘blokkade’ weg te nemen zet Baudet een stap opzij en wordt Lidewij de Vos lijsttrekker én fractievoorzitter. Al zegt ze er nadrukkelijk bij de agenda niet alleen te bepalen, maar onder meer ‘samen met Thierry’. Die blijft ook het machtige partijvoorzitterschap bekleden en laat zich in april nog prominent aankondigen op een symposium in Wenen, met onder meer een Belarussische politicus, als ‘*party leader*’.

Het werkt. Kort na de wissel blijkt De Vos wél welkom bij sbs-programma *Nieuws van de Dag*. Ook na ophef over de kandidaten bij de laatste verkiezingen. ‘Wij vonden dat er toen in de media, onder meer bij talkshow *Eva* heel veel over hen werd gesproken, maar niet met hen’, vertelt sbs-presentator Thomas van Groningen aan de telefoon.

Een journalistieke aanleiding, zegt hij, ‘die je elke keer opnieuw moet wegen’. Al speelt volgens hem ook kijkersonderzoek mee. Daaruit bleek dat er behoefte bestond ‘om vragen beantwoord te krijgen vanuit die club’. Dat moet wel, benadrukt hij met klem, ‘met een journalistieke benadering, zoals we bij al onze gasten doen’. Dat media een rol spelen bij de normalisering van gedachtegoed, zoals dat van FvD, beaamt hij. ‘Maar ik vind dat uiteindelijk de kiezer, de bevolking, zelf de keuze moet maken welke kant het op moet.’ Een principe waar hij liever niet aan tornt, tenzij ‘er echt strafbare uitlatingen te verwachten zijn’.

Met het verdwijnen van het cordon rond talkshows krijgt de partij zo een hernieuwde kans om uit de eigen bubbel op sociale media te breken en het taboe rond de partij, met haar reactionaire ideeën over omvolking en remigratie, verder af te breken. Bij de verkiezingen wordt winst geboekt en reppen meerdere kranten over het ‘Lidewij-effect’.

Vorig jaar betrad Baudet letterlijk het milieu van de Nouvelle Droite. Hij was uitgenodigd als spreker bij het Instituut Iliade in Parijs. Dat werd in 2014 opgericht, precies één jaar na de dramatische zelfdoding van Nouvelle Droite-denker Dominique Venner in de Notre-Dame in Parijs. Het logo van het instituut? De uil van Minerva, rustend op een zwaard.

Het instituut is een nieuwe pleisterplaats voor radicaal-rechtse vertegenwoordigers uit de hele wereld met jaarlijkse symposia en opleidingen. ‘Een Europeaan is zowel een cultuur- als een natuurwezen. Hij is niet zomaar een blanke: hij is vervuld van een etnisch-cultureel erfgoed dat met elke generatie opnieuw moet worden veroverd’, staat in een verklaring van het instituut.

Eenmaal op het podium wordt Baudet zelf even gepakt op een eigenschap die hij bij zijn geboorte heeft meegekregen en waar hij weinig aan kan doen. ‘Van zijn naam kun je het niet afleiden, maar hij is politicus en schrijver’, zegt de presentator ter introductie van zijn gast. Het is een grapje over Baudets achternaam, die betekent ezel in het Frans.